

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Bieńkowo PLH280009

w województwie warmińsko - mazurskim

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

**Wykonawca:
Klub Przyrodników**

na zlecenie Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

Autorzy:

**Robert Stańko – koordynator projektu PZO, ekspert botanik
Dorota Horabik – starszy specjalista przyrodnik, ekspert hydrolog**

Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem	5
1.1. Informacje ogólne	5
1.2 Ustalenie terenu objętego Planem	6
1.2.1 Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO	6
1.2.2 Teren objęty planem	6
1.3. Mapa obszaru Natura 2000	6
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu	8
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	11
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	12
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	13
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy - zostanie uzupełnione po I spotkaniu konsultacyjnym	14
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	15
Moduł A	15
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	15
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru	16
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	18
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	18
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	19
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	25
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych	26
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	29
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	30
Moduł B	30
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	30
4. Analiza zagrożeń	36
5. Cele działań ochronnych	37
Moduł C	38
6. Ustalenie działań ochronnych	38
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	39

8. Wskazania do dokumentów planistycznych	41
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	42
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	42
11. Zestawienie uwag i wniosków	43
12. Literatura	43

Załączniki graficzne i fotografie.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLH280009 Bieńkowo w województwie warmińsko - mazurskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Bieńkowo
Kod obszaru	PLH280009
Opis granic obszaru	Tabela punktów załamania granic (załącznik nr 1)
SDF	Plik PDF Standardowego Formularza Danych (załącznik nr 2)
Położenie	Województwo warmińsko – mazurskie, powiat braniewski, gmina Lelkowo
Powierzchnia obszaru (w ha)	122,7 ha
Status prawny	obszar zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	28-12-2011
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Robert Stańko, robert.stanko@onet.eu +48 68-3828236
Planista Regionalny	Iwona Mirowska-Ibron, tel.: 89 537 21 09, fax: 89 523 24 05 e-mail: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn tel. (89) 537 21 00 sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

1.2.1 Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
1	Obszar Chronionego Krajobrazu Wzniesień Górawskich,	Rozporządzenie nr 21 Wojewody Warmińsko – mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego	brak przesłanek	11067,4
2	Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB280015 Ostoja Warmińska	-	brak przesłanek	145 342,0
3	Nadleśnictwo Zaporowo:	Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Zaporowo na lata:	nie zachodzą przesłanki uzasadniające wyłączenie części terenu ze sporządzenia PZO	-

1.2.2 Teren objęty planem

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się PZO	Powierzchnia [ha]
Plan zadań ochronnych dla obszaru PLH280009 Bieńkowo	100%	122,7 ha

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

1. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).
2. Obszar Natura 2000 Bieńkowo o powierzchni 122,7 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009). Obszar obejmuje kompleks torfowisk i bagiennych lasów, które otoczone są pasem wilgotnych łąk, w znacznej mierze nieużytkowanych. Obszar położony jest w niecce otoczonej od północy i wschodu ciągiem wzgórz morenowych. W centralnej części obszaru znajduje się niewielkie dystroficzne jezioro, które jest prawdopodobnie pozostałością po jeziorze, które w wyniku naturalnej sukcesji przekształciło się w torfowisko.
3. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bieńkowo PLH280009 sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.Nr 34, poz.186 z późn. zm.). W trakcie przygotowywania projektu planu ustalony został teren objęty projektem oraz przedmioty ochrony obszaru, sformułowane zostały założenia do sporządzenia projektu planu, informacja o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych podana została do publicznej wiadomości, zidentyfikowane zostały zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie obszaru Natura, sformułowany został projekt planu, który zostanie uzgodniony zgodnie z art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie całego obszaru Natura 2000 – nie stwierdzono by zachodziły przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.
5. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę gatunków i siedlisk wskazanych jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o Obszarze.
6. Wg Standardowego Formularza Danych w obszarze ochronie podlega 5 siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) - 7110, torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji - 7120, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) - 7140, bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino*) – 91D0, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) – 91E0.
7. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu.
8. Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r.; Nr 151; poz. 1220, z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r.; Nr 34; poz.186 z późn. zm.).

9. Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów urządzania lasu;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

10. PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe i ustalić czy szczegółowe inwentaryzacje są potrzebne do właściwego określenia działań ochronnych. Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

11. Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;

- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
 - ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
 - określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
 - wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
 - jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody („jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska (...) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”);
 - uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
 - opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
 - określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.
12. PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.
13. Dokumentację projektu planu zadań ochronnych zestawia się etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego będzie możliwe zapoznawanie się z kolejnymi etapami stanu prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu. Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 ze zm.) do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu PZO będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano 1 spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, którego celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie

zagadnień dotyczących projektu PZO.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadl.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opina dot. wpisu
S1	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	-	5,00				C	C	C	C	Powierzchnia zawyżona
S2	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	-	5,00				A	A	C	C	Siedlisko nie występuje w obszarze (obecnie zastąpione zostało przez 91D0)
S3	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	-	5,00				B	B	B	C	Błędna ocena wynikająca prawdopodobnie z niewłaściwej interpretacji siedliska
S4	91D0	Bory i lasy bagienne	-	70,0				B	C	C	B	Oszacowana powierzchnia wydaje się być nieco zawyżona

S5	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	-	5,00								Siedlisko występuje w obszarze w postaci kałużowych zbiorowisk nawiązujących składem gatunkowym do łągów jednak w przeważającej części są to zbiorowiska olsowe lub przejściowo-torfowiskowe zarastające drzewami i krzewami.
----	------	---	---	------	--	--	--	--	--	--	--	---

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki).

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Komunikacja pomiędzy różnymi grupami interesu, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska oraz koordynatorem projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru odbywać się będzie za pośrednictwem telefonu oraz poczty elektronicznej. W celu zapewnienia społecznego charakteru prac nad projektem Planu informacje o spotkaniach umieszczane będą na stronie internetowej RDOŚ w Olsztynie, która obok Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej pełni jedną z głównych ról kanału informacyjnego udostępnionego zarówno członkom Zespołu Lokalnej Współpracy jak i wszystkim zainteresowanymi. Po spotkaniu protokół ze spotkania oraz prezentacje zamieszczane będą na stronie internetowej RDOŚ w Olsztynie. Istotną rolę w tworzeniu projektu Planu odgrywa spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy stworzonego z przedstawicieli zainteresowanych i wytypowanych jako kluczowe dla obszaru instytucji i podmiotów. O terminie, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy będą powiadamiani nie później niż na dwa tygodnie przed spotkaniem za pośrednictwem poczty elektronicznej. W pracach nad projektem PZO przewidziano 1 spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, którego celem jest przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności – wstępna propozycja

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Zadania planistyczne dla województwa	ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn	89 521 90 00
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie	Ochrona przyrody, zarządzanie obszarami Natura 2000	ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn	89 537 21 00 sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie	Zadania planistyczne dla województwa	Al. J. Piłsudskiego 7/9 10-575 Olsztyn	89 52 32 444, 52 32 333 info@uw.olsztyn.pl
Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie	zadania planistyczne dla województwa	10 – 602 Olsztyn, ul. Pstrowskiego 28 b	89 533-05-70, 533-05-64 wmbpp@wmbpp.olsztyn.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	Zarządzanie wodami w obszarze	ul. Franciszka Rogaczewskiego 9/19 80-804 Gdańsk	(58) 326 18 88 sekretariat@gdansk.rzgw.gov.pl
Żuławskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu	Zarządzanie obiektami hydrotechnicznymi w regionie	ul. Junaków 3 82-300 Elbląg	tel. +48 (55) 232-57-25 zarzad@zmiuw.elblag.com.pl

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie	Gospodarka leśna i ochrona przyrody	ul. Kościuszki 46/48 10 - 959 Olsztyn	89 527 21 70 rdlp@olsztyn.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Zaporowo	Gospodarka leśna i ochrona przyrody	Piórkowo 8 14-526 Płoskinia	55 2439477 zaporowo@olsztyn.lasy.gov.pl
Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona przyrody	ul. Ciepła 17 15-471 Białystok	85 664 22 55 sekretariat@ptop.org.pl
Urząd Gminy Lelkowo	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	14-521 Lelkowo 21	55 244 81 83 sekretariat@uglelkowo.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy - zostanie powołany na I spotkaniu konsultacyjnym

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
	<i>Planista Regionalny</i>	<i>RDOS</i>	<i>telefon, e-mail</i>
	<i>Koordinator Planu</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Ekspert ds. ...</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Moderator</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Przedstawiciel gminy</i>	<i>Gmina</i>	
	<i>Przedstawiciel rolników</i>	<i>Grupa Leader / Izba Rolnicza</i>	
	<i>Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników</i>	<i>ODR w</i>	
	<i>Przedstawiciel PGL LP</i>	<i>Nadleśnictwo, RDLP</i>	
	<i>Przedstawiciel regionalnego biura gospodarki przestrzennej</i>		
	<i>Przedstawiciel organizacji ekologicznych</i>		

	<i>Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców</i>		
	<i>Inne</i>		

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Obszary Natura 2000 w woj. warmińsko-mazurskim red. Czesław Hołodyński, Małgorzata Krupa. - Olsztyn : Mantis, 2009. - 294 s. : fot. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 286-288. - ISBN 978-83-929997-2-0	Ogólna charakterystyka obszaru pod kątem przedmiotów ochrony w sieci natura 2000.	Istotna	RDO Olsztyn
Materiały niepublikowane	Studium przyrodnicze torfowiska „Bieńkowo” gm. Lelkowo woj. warmińsko-mazurskie. Urząd Gminy w Lelkowie. 1999. Chuć E., Bieniek B., Hołdyński Cz., Kaszuba M., Pisarek W., Orzechowski M., Zaprzelski Z.	Ogólna charakterystyka obszaru pod kątem fizjograficznym i przyrodniczym. Wykaz rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt oraz zespołów roślinnych. Sformułowana propozycja ochrony rezerwatowej.	Istotna.	Biblioteka Klubu Przyrodników
Materiały niepublikowane	Inwentaryzacja florystyczna i siedliskowa SOOS Natura 2000 Bieńkowo. UWM Olsztyn. 2008. Pisarek W.	Dość szczegółowa charakterystyka florystyczna i siedliskowa obszaru.	Istotna	Materiał udostępniony przez autora.

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Opis obszaru

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne (Matuszkiewicz, 1993) obszar należy do działu pomorskiego, krainy wschodniwarmińskiej, podkrainy warmińskiej, okręgu wzniesień górskich, podokręgu żelaznogórskiego.

Położenie pod względem przyrodniczo-leśnym wg obowiązującego podziału przyrodniczo-leśnego (Trampler i in., 1990) położone jest w Krainie Bałtyckiej (I), Dzielnicy Elbląsko-Warmińskiej (7), Mezoregionie Warmińskim (b).

Natomiast według podziału fizyczno geograficznego Kondrackiego obszar leży w obrębie Podprovincji Pobrzeży Wschodniobałtyckich, w Makroregionie Niziny Staropruskiej i Mezoregionie Wzniesień Górskich 841.57.

Geologia i hydrologia

Obszar położony jest w obrębie Wzniesień Górskich, które są wypiętrzeniami pochodzenia trzeciorzędowego, pokryte utworami czwartorzędowymi, głównie z ostatniego zlodowacenia. Wzniesienia Górskie są izolowanym cokołem morenowym zaliczonym do Pobrzeży Wschodniobałtyckich. W krajobrazie dominują formy pagórkowate ze wzgórzami moreny czołowej o nieregularnych formach. Omawiany rejon jest ubogi w jeziora, które zachowały się w postaci szczątkowej lub uległy zlodowaceniowi i przekształciły się w torfowiska. Duża jest tu natomiast liczba oczek wodnych i bagien, a sieć wód bieżących stanowi duża liczba małych cieków wodnych. Przez obszar przepływa rzeka Wara, przepływająca po wschodniej granicy obszaru. Torfowisko „Bieńkowo” powstało w procesie zlodowacenia płytkiego jeziora otoczonego od północy i wschodu przez ciąg wzgórz morenowych. Od tej strony występują liczne wysięki wodne, które zasilają torfowisko a dalej ciek uchodzący do rzeki Warny. Badania stratygraficzne wykonane na potrzeby niniejszego opracowania w części północnej i centralnej potwierdziły pojeziorny charakter torfowiska. Pierwszy odwiert wykonany w północnej części obszaru (54 21 39.522N, 20 09 07.374E), w płacie dobrze zachowanego boru bagiennego, wykazał obecność w części stropowej torfów torfowcowych słabo rozłożonych (3-4 w skali von Posta) o miąższości 280 cm. Na głębokości 280-290 cm stwierdzono występowanie warstwy torfów przejściowych, poniżej do głębokości ok. 310 cm – torfów szuwarowych również o niskim stopniu rozkładu. Poniżej do głębokości 600 cm zalega gytia organiczna. Drugi odwiert wykonany w centralnej części torfowiska wysokiego (54 21 25.554N, 20 09 01.800E) wykazał występowanie w części stropowej, do głębokości 50 cm obecność torfów torfowcowych, słabo rozłożonych. Poniżej do głębokości 80 cm znajduje się warstwa torfów przejściowych podścielonych kilkumetrową warstwą gytii organicznej. Stopień rozkładu powierzchniowej warstwy torfu wskazuje że prowadzone w przeszłości melioracje odwadniające nie doprowadziły do całkowitej degradacji korzystnych warunków wodnych sprzyjających procesowi torfotwórczemu.

Obszar torfowiska (powinno być klasyfikowane jako kopułowe torfowisko wysokie typu bałtyckiego) znajduje się na lokalnym wododziale. Większa część terenu (centralna i południowa) odwadniana jest systemem rowów melioracyjnych i kanałów odprowadzających wodę w kierunku południowym. Niewielka, północna część obszaru odwadniana jest za pośrednictwem rowu transportującego wodę w kierunku północnym. Z punktu widzenia warunków wodnych najniekorzystniej na torfowisko oddziałują rowy biegnące równoległe do granic obszaru natura 2000. Z jednej strony

odprowadzają wody z centralnej części obiektu a z drugiej, przechwytyją wody podziemne napływające z wysoczyzn, zapewniające wysoki poziom wód opadowych zasilających torfowisko.

Struktury krajobrazu

Obszar obejmuje kompleks torfowisk i bagiennych lasów, które otoczone są pasem wilgotnych łąk, w znacznej mierze nieużytkowanych. Obszar położony jest w niecce otoczonej od północy i wschodu ciągiem wzgórz morenowych. W centralnej części obszaru znajduje się niewielkie dystroficzne jezioro, które jest pozostałością po jeziorze, które w wyniku naturalnej sukcesji przekształciło się w torfowisko. W obszar w głównej mierze występują bory i brzeziny bagienne, olsy i zarośla wierzbowe. W sąsiedztwie położone są kompleksy łąk wilgotnych – głównie ze związku *Calthion*.

Istniejące formy ochrony

Obszar Natura 2000 Bieńkowo (122,7 ha) pokrywają w całości następujące formy ochrony:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzniesień Górawskich (11067,4 ha)
- Obszar specjalnej Ochrony Ptaków PLB280015 Ostoja Warmińska (145 342,0)

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (Corine Land Cover 2006)

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Grunty orne poza zasięgiem urzędzeń nawadniających	Skarb Państwa	2,9	2,33
Łąki, pastwiska	Skarb Państwa/własność prywatna	4,4	3,55
Lasy liściaste	Skarb Państwa	58,1	47,34
Bagna śródlądowe	Skarb Państwa	57,4	46,79

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
-	-	-	-

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Zaporowo zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 24 września 2010r.	Nadleśnictwo Zaporowo, RDLP Olsztyn	W PUL lasy znajdujące się w granicach obszaru uznano za cenne przyrodniczo. Prowadzona do tej pory gospodarka leśna nie miała istotnego, negatywnego wpływu na przedmioty ochrony.	wszystkie	Obszar ujęty w Programie Ochrony Przyrody i wskazany jako projektowany obszar Natura 2000
„Studium i uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelkowo”, Uchwała Nr XVIII(86)2000 Rady Gminy Lelkowo	Urząd Gminy Lelkowo	W studium widnieje zapis odnośnie obszarów chronionych o następującej treści: 1. <i>"Przyjmuje się, że obszary prawnie chronione stanowią jeden z głównych walorów gminy. Wysokie wartości tych terenów, czy to w sferze przyrodniczej lub kulturowej, czy też postrzegane łącznie stają się przedmiotem specjalnego zarządzania. Zarządzanie to, obok respektowania zasad gospodarowania tymi obszarami (określonymi w odpowiednich aktach prawnych ustanawiających ochronę) nakierowane jest na:</i>	<i>Obecne uwarunkowania prawne wykluczają możliwość negatywnego wpływu zapisów sformułowanych w studiu</i>	-

<p>z dnia 18 września 2000 r.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1) szeroką promocję walorów objętych ochroną; 2) wprowadzanie komplementarnych funkcji gospodarczych (przyjazne ekologicznie rolnictwo, leśnictwo, turystyka, rekreacja) i społecznych (edukacja ekologiczna i historyczno – kulturowa); 3) ekstensywny rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnej w Rejonie jeziora Głębock na skalę nie zagrażającą funkcjonowaniu przyrody (za bezpieczną przyjmuje się wskaźnikową chłonność turystyczną wynoszącą około 900 osób – według „Studium rozwoju przestrzennej gospodarki turystycznej w województwie elbląskim do roku 2000” A. Jagusiewicza); 4) zachowanie walorów, ich restytucję, a także renowację i kształtowanie – z wykorzystaniem środków budżetowych i pozabudżetowych oraz inicjatywy społecznej (w tym inicjatywy młodzieży); 5) przygotowanie ofert zagospodarowania obszarów i obiektów chronionych (z uwzględnieniem możliwych preferencji ekonomicznych); 6) obejmowanie ochroną innych cennych elementów przestrzeni gminy; 7) priorytetową realizację inwestycji infrastruktury ochrony środowiska (systemy oczyszczania ścieków i składowania odpadów stałych); 8) uwzględnianie w zarządzaniu standardów Unii Europejskiej; 9) wprowadzanie zalesień i zadrzewień (także w formie komponowanej) na terenach najsłabszych gleb, przywodnych oraz w strefach zabudowy; 10) podejmowanie inicjatywy prac naukowo – badawczych (tak w sferze przyrodniczej, jak i kulturowej gminy) z wykorzystaniem potencjału uczelni 	<p>np. dotyczących zalesiania. W studium uwzględniono propozycję utworzenia rezerwatu co właściwie eliminuje potencjalne zagrożenia.</p>	
-----------------------------------	--	---	--	--

		<p>wyższych i instytutów badawczych".</p> <p>Odnośnie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzniesień Górowskich, który pokrywa się z obszarem Natura 2000 Bieńkowo sformułowano następujące zapisy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) " uznaje się za istotne dla przestrzeni gminy wartości przyrodnicze i krajobrazowe w obrębie obszarów chronionego krajobrazu; 2) przyjmuje się zasadę wielofunkcyjności na obszarach chronionego krajobrazu; 3) przyjmuje się za wiodącą funkcję ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, szczególnie ochrony różnorodności siedliskowej i wnętrz krajobrazowych przed degradacją; 4) przyjmuje się towarzyszącą funkcję osłony ekologicznej obszarów chronionego krajobrazu dla ekosystemów wodnych; 5) uznaje się preferencje rozwoju rekreacji i turystyki kwalifikowanej oraz specjalistycznej na obszarach chronionego krajobrazu; 6) uznaje się rozwój turystyki i rekreacji za istotną motywację dla podniesienia standardu życia mieszkańców. Wspiera się rozwój agroturystyki i obsługi ruchu turystycznego o wysokim standardzie; 7) uznaje się za zasadne przygotowanie szerokiej oferty turystyczno – krajoznawczej i rekreacyjnej, której jednym z głównych atutów winny być lokalne walory środowiska przyrodniczego (w tym szczególnie te najwyższe, objęte ochroną); 8) uznaje się za wybitną rolę obszarów chronionych w edukacji ekologicznej społeczeństwa. Zobowią- 		
--	--	---	--	--

		<p>zuje się Zarząd Gminy do inicjowania i wspierania organizacji edukacji ekologicznej w oparciu o potencjał przyrodniczych obszarów chronionych;</p> <p>9) przyjmuje się rolnictwo i leśnictwo przyjazne środowisku za funkcje komplementarne na obszarach chronionego krajobrazu;</p> <p>10) uznaje się zasadę równoważenia rozwoju za umożliwiającą rozwój gospodarczy na obszarach chronionych na poziomie zadowalającym dla mieszkańców;</p> <p>11) uznaje się za warunkowo dopuszczalną eksploatację surowców naturalnych na obszarach chronionego krajobrazu, za czym przemawiają głównie względy społeczne i ekonomiczne; warunkami są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minimalizacja oddziaływania eksploatacji na walory przyrodnicze obszarów chronionych; • eksploatacja małymi kwaterami rekultywowanymi sukcesywnie; • ocena oddziaływania na środowisko potencjalnej eksploatacji". <p>Odnośnie torfowiska Bieńkowo sformułowano następujące zapisy: "Przewiduje się objęcie ochroną prawną w formie rezerwatów przyrody:</p> <p>1. części torfowiska Bieńkowo, ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • występowanie zespołów roślinności charakterystycznych dla torfowisk wysokich, z gatunkami chronionymi i zagrożonymi; • ważną rolę jako ostoja awifauny wodno – błotnej i 		
--	--	--	--	--

		<p>zwierzyny grubej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>bardzo ważną hydrologicznie rolę retencyjną;</i> • <i>ważny obszar zasilania dla rzeki Warny"</i> <p>oraz</p> <p><i>"Wydobycie torfu ze złoża w Bieńkowie jest niemożliwe ze względu na uwarunkowania prawne tzn.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>ustanowiony użytek ekologiczny w roku 1996 Rozporządzeniem nr 5/96 Wojewody Elbląskiego;</i> – <i>obszar wskazany przez Konserwatora Przyrody do ustanowienia ochrony rezerwatowej.</i> <p><i>Podjęcie wydobywania będzie możliwe po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewody Mazursko – Warmińskiego.</i></p> <p><i>Eksploatacja kopalni wymaga zgody Geologa Wojewódzkiego, na podstawie opracowania hydrogeologicznego pod warunkiem, że eksploatacja nie wpłynie negatywnie na środowisko przyrodnicze".</i></p> <p>Odnosnie zapisów odnoszących się do wód powierzchniowych:</p> <p><i>"wody powierzchniowe gminy, gdzie kluczową rolę pełnią: systemy hydrograficzne rzek: Warny, Banówki, Omazy i Ławii, jeziora Głębock i tereny podmokłe. Uznaje się za priorytetową ochronę kompleksową wód powierzchniowych – tak ich jakości, jak i ilości. Przyjmuje się realizację programu zwiększania retencji wodnej w gminie, stanowiącego działania w kierunku ich ochrony ilościowej. Uznaje się za ważne dla jakości zasobów wodnych stosowanie odpowiednich standardów w gospodarce przestrzennej; ustala się za zasadne</i></p>		
--	--	--	--	--

		<p>realizację stref ekotonowych wokół wód powierzchniowych. W polityce przestrzennej takie działania będą inicjowane i wspierane (w tym ekonomicznie) jako istotne dla ochrony wód przed dopływem zanieczyszczeń powierzchniowych. Ustala się dążenie do regulacji gospodarki ściekowej i odpadami jako ważnych zadań na rzecz ochrony wód. Przyjmuje się, że ochrona wód powierzchniowych jest warunkiem koniecznym rozwoju turystyki i rekreacji".</p>		
<p>Strategia rozwoju Gminy Lelkowo, Uchwała Nr XVIII(87)2000 Rady Gminy Lelkowo z dnia 18 września 2000 r.</p>	<p>Urząd Gminy Lelkowo</p>	<p>W ogólnych cechach przestrzeni gminy w Strategii sformułowano następujące zapisy: <i>"bardzo wysokie wartości przyrodnicze torfowisk (zespołów roślinnych) oraz ich znaczenie hydrologiczne, uzasadnia by torfowiska w Bieńkowie i Jachowie określić (uznać) jako rezerwaty przyrody, (w Bieńkowie oznaczałoby to konflikt z możliwością gospodarczej eksploatacji torfowiska)".</i></p> <p>W wykazie przedsięwzięć ważnych dla realizacji "Strategii Gminy Lelkowo" sformułowano zapisy: <i>"Stworzenie warunków dla użytkowania gospodarczego złóż torfowisk w miejscowości Bieńkowo oraz złóż żwiru w Mędrzykach, Górecznie i Perwiltach".</i></p>	<p>Negatywny wpływ na wszystkie przedmioty ochrony potencjalnego wydobywania torfu.</p>	-
<p>Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lelkowo na lata 2009 – 2012 Z Perspektywą Na Lata</p>	<p>Urząd Gminy Lelkowo</p>	<p>W Programie sformułowano następujące zapisy: <i>"Z występujących osadów torfowych znaczenie gospodarcze może mieć torfowisko Bieńkowo. Jest ono bardzo zasobne (477,6 tysięcy m³), a tworzy je wartościowy torf wysoki. Torfowisko to pełni także ważne funkcje w ekosystemie w postaci regulacji</i></p>	<p>j.w.</p>	

2013 – 2016 Uchwała Nr IV/23/10 Rady Gminy Lełkowo z dnia 30 grudnia 2010 r.		<p><i>stosunków wodnych w glebie oraz jako środowisko życia cennych gatunków roślin i zwierząt. W związku z tym eksploatacja jego zasobów pozostawałaby w konflikcie ze znaczeniem przyrodniczym.</i></p> <p><i>Eksploatacja odkrywkowa kopalni pospolitych powoduje trwałe przekształcenia powierzchni terenu. Wiąże się to ze zmianami w naturalnym krajobrazie oraz degradacją pokrywy glebowej. Lokalnie mogą wystąpić obniżenia poziomu wód gruntowych, głównie wód zaskórnych na torfowiskach".</i></p>		
--	--	---	--	--

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	C	2,5 ha	1	centralna część obszaru	bardzo dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny stanu siedliska w obszarze w oparciu o 1 stanowisko – transekt wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i badaniem stratygraficznym
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	brak siedliska w obszarze	-	-	-	-	pełna inwentaryzacja terenowa w obszarze
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z	D	1,49 ha	1	centralna część obszaru	bardzo dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny

roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)						stanu siedliska w obszarze, wraz z dokumentacją fitosocjologiczną w 2 punktach
91D0 Bory i lasy bagienne	B	73,55	4	równomiernie na całej powierzchni obszaru	dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny stanu siedliska w obszarze i oceny stanu siedliska w obszarze w oparciu o 3 stanowiska – transekty oraz jednym punkcie w obrębie brzeziny bagiennej w południowej części obszaru wraz z dokumentacją fitosocjologiczną i badaniem stratygraficznym
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	D	0,5 ha	-	na obrzeżach we wschodniej i zachodniej części obszaru	dobry	dokonano lustracji terenowej większości płatów siedliska w obszarze
3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	D	0,13 ha	-	centralna część obszaru	bardzo dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji siedliska w obszarze
Gatunki roślin	nie dotyczy	-	-	-	-	-
Gatunki zwierząt	nie dotyczy	-	-	-	-	-

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Kod siedliska: 7110

Nazwa typu siedliska: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Charakterystyka: W obszarze siedlisko występuje w postaci dwóch płatów. Pierwszy to zwarte, otwarte torfowisko położone w centralnej części obszaru o pow. ok. 2,5 ha. Drugi, to niewielki pas o szerokości 2-5 m pła torfowcowego okalającego otwarte lustro wody jeziora dystroficznego. Tu, w obrębie siedliska występują płaty mszarów wysokotorfowiskowych z nielicznymi fragmentami zespołów charakterystycznych dla torfowisk przejściowych np. zespół turzycy bagiennej *Caricetum limosae* (niewielki płaty szuwarku turzycowego nasuwające się na lustro wody). Ich stan zachowania należy ocenić jako właściwy (FV), chociaż z uwagi na ubytek siedliska kosztem borów bagiennych (ich ekspansja wywołana jest głównie obniżeniem poziomu wody na skutek działalności człowieka) ogólny stan siedliska należy ocenić jako niewłaściwy (U1). Charakteryzują się doskonałym stopniem uwodnienia oraz licznym występowaniem gatunków charakterystycznych, w tym dominacją torfowców, które w płatach przekraczają pokrycie 90%. Płaty siedliska zajęte są głównie przez zbiorowisko torfowca zakrzywionego i wełnianki pochwowatej (*Sphagnum fallax-Eriophorum vaginatum*). Punktowo występuje tu zespół torfowca Magellana oraz zbiorowisko z dominacją *Sphagnum papillosum*. Badania stratygraficzne wskazują, że w stosunkowo niedalekiej przeszłości (100-200 lat wstecz) w miejscu ich występowania znajdował się zbiornik wody. Warto nadmienić, że pod względem genezy cały obszar stanowi torfowisko pojeziorne. W obrębie płatów siedliska zaobserwowano ekspansję drzew – głównie brzoź i sosny zwyczajnej. Obecnie, na skutek poprawy warunków wodnych (efekt działalności bobrów) obserwuje się stopniowe zamieranie drzew.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych – C, stan zachowania w regionie biogeograficznym – U2

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia: przesuszenie wywołane spadkiem poziomu wód gruntowych, ekspansja gatunków związanych z borami świeżymi.

Kod siedliska: 7120

Nazwa typu siedliska: torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Charakterystyka: siedlisko nie występuje w obszarze, podawana powierzchnia siedliska w Standardowym Formularzu Danych prawdopodobnie dotyczyła licznych potorfii w obrębie, których obecnie wykształcają się olsy, bory i brzeziny bagienne.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

Kod siedliska: 7140

Nazwa typu siedliska: torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)

Charakterystyka: siedlisko występuje w centralnej części obszaru. Otwarte fragmenty torfowisk przejściowych zajmują powierzchnię zaledwie kilku arów – głównie w sąsiedztwie torfowiska wysokiego. Pozostałe fragmenty siedliska to pływające i ruchome pło torfowców i mchów brunatnych z licznymi gatunkami roślin naczyniowych charakterystycznych dla torfowisk przejściowych zarastające nalotem wierzb i olszy czarnej. Siedlisko znajduje się w najbardziej uwodnionej części obszaru, do niedawna stanowiącej zbiornik wodny zasilany w przeważającej części naporowymi wodami podziemnymi. Niewielkie fragmenty zbiorowisk przejściowotorfowiskowych występują w mozaice z mszarami wysokotorfowiskowymi wokół lustra wody jeziora dystroficznego w centralnej części obiektu. Z uwagi na liczne występowanie drzew i krzewów, w części płatów siedliska sąsiadujących z otwartym torfowiskiem wysokim od strony wschodniej, stan zachowania siedliska należy uznać za zły (U2) chociaż płaty siedliska wokół jeziora dystroficznego charakteryzują się doskonałym stanem zachowania (FV). Z uwagi na występowanie w kompleksie (mozaice) z dominującą roślinnością wysokotorfowiskową zaliczono je do siedliska 7110..

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

Kod siedliska: 91D0

Nazwa typu siedliska: bory i lasy bagienne

Charakterystyka: W obszarze siedlisko 91D0 występuje w dwóch podtypach, tj. brzeziny bagiennej (91D0-1) oraz sosnowego boru bagiennego (91D0-2). Sosnowe bory bagienne (91D0-2) zajmują ok. 55% powierzchni obszaru. Na przeważającej powierzchni charakteryzują się znaczącym stopniem degradacji na skutek przesuszenia. Często brak tu gatunków charakterystycznych, których miejsce zajmują gatunki związane z innymi fitocenozy, aczkolwiek w trakcie prac terenowych odnotowano wiele płatów o wyjątkowo dobrze zachowanych z dobrze rozwiniętą warstwą mszaków szczególnie torfowców o dobrym stopniu uwodnienia. Oceniając stan zachowania siedliska (91D0-2) w obszarze należy uznać że:

- płaty siedliska pozostające we właściwym stanie zachowania (FV) zajmują ok. 20% jego powierzchni,
- płaty siedliska pozostające w niewłaściwym stanie tanie zachowania (U1) zajmują ok. 40 % jego powierzchni,
- płaty siedliska pozostające w stanie złym (U2) zajmują ok. 40% jego powierzchni.

Najlepiej wykształcone i zachowane fragmenty borów bagiennych znajdują się w centralnej części obszaru/torfowiska, wokół niewielkiego zbiornika dystroficznego wraz z przylegającym torfowiskiem wysokim oraz w północno-zachodniej części obszaru – najwyżej wyniesionej części kopuły torfowiskowej. Drzewostan budowany jest tu głównie przez sosnę z domieszką brzozy brodawkowatej, omszonej i świerka. W runie stwierdzono występowanie niemal pełnego zestawu gatunków typowych dla fitocenozy tego zespołu tj. borówkę bagienną, bagno zwyczajne, bażynę czarną, modrzewnicę zwyczajną, wełninę pochwowatą oraz torfowce – w tym *Sphagnum magellanicum*, *S. russowi*, *S. fallax*, *S. capillifolium*. Warto nadmienić, że siedlisko (drzewostan sosnowy) do tej pory nie występowały na powierzchni torfowiska (co

jednoznacznie potwierdziły przeprowadzone badania stratygraficzne złoża w okolicach najwyższej położonej części kopuły torfowiskowej). Drzewostan składający się na bór bagienny występuje tu po raz pierwszy w historii rozwoju torfowiska.

Brzeziny bagienne (91D0-1) zajmują niewielką (ok. 5 %) powierzchnię. Większość z nich charakteryzuje się silnym stopniem degradacji wywołanym silnym przesuszeniem (ekspansja gatunków charakterystycznych dla siedlisk o niewielkim stopniu uwilgotnienia). W fitocenozach zdegradowanych brzezin bagiennych, jak też borów bagiennych, dobrze odnawiają się gatunki drzew charakterystyczne dla siedliska.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych - B

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia: przesuszenie wywołane spadkiem poziomu wód gruntowych, ekspansja gatunków związanych z borami świeżymi.

Kod siedliska: 91E0

Nazwa typu siedliska: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Charakterystyka: siedlisko występuje w obszarze w postaci niewielkich płatów - pasów wzdłuż rowów i kanałów melioracyjnych. Informacje zawarte w SDF prawdopodobnie dotyczą głównie zbiorowisk olsowych i zarośli wierzbowych porastających torfowiska przejściowe. Z uwagi na znikomą powierzchnię nie dokonano oceny stanu siedliska,

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

Kod siedliska: 3160

Nazwa typu siedliska: naturalne dystroficzne zbiorniki wodne

Charakterystyka: siedlisko występuje w obszarze w postaci jednego, kilku arowego zbiornika wodnego – pozostałości dawnego zbiornika wodnego, zajmującego w przeszłości większą część obszaru. Charakter roślinności wokół lustra wody, jak też parametry fizyko-chemiczne wody wskazują na doskonały stan zachowania siedliska. Głównie z uwagi na znikomą powierzchnię, siedlisko nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w obszarze.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

	Przedmioty ochrony objęte Planem							
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
bory i lasy bagienne	91D0	1	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	

			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV	Pow. siedliska na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wydają się być stabilna lub nieznacznie wzrastać. Zarówno gatunki warstwy runa jak też krzewinki (bagno zwyczajne, borówka bagienna) występują licznie. Warstwa mchów zdominowana przez torfowce. Poziom wody na przeważającej części transektu znacznie obniżony. Liczne, duże fragmenty siedliska niemal zupełnie pozbawione martwego, „grube-go” drewna. Z uwagi na nieznacznie przekształcone warunki hydrologiczne, perspektywy ochrony wydają się być korzystne.
				Gatunki dominujące	XX	FV	
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV	
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV	
				Uwodnienie	XX	U1	
				Wiek drzewostanu	XX	FV	
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV	
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV	
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U1	
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1	
				Występowanie mchów torfowców	XX	FV	
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV	
				Pionowa struktura roślinności	XX	FV	
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV	
			Inne zniekształcenia	XX	FV		

				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
bory i lasy bagienne	91D0	2	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Ocena zła spowodowana głównie przez silne przesuszenie i zniekształcenie siedliska.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U2		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U2		
				Wiek drzewostanu	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U1		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		

				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony		U1		
			Powierzchnia siedliska		XX	FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1	U2	j.w.
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U2		
				Wiek drzewostanu	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	U1		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U1		
bory i lasy bagienne	91D0	3						

				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
			Powierzchnia siedliska		XX	FV		
torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110	1	Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV	FV	Siedlisko w istniejących płatach należy pod każdym względem ocenić jako zachowane w stanie właściwym (FV).
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców	XX	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)	XX	FV		
				Obecność krzewów i drzew	XX	FV		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		

			Melioracje odwadniające	XX	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV	

Ocena stanu zachowania siedlisk dla obszaru

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
bory i lasy bagienne	91D0	1-3	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	Pow. siedliska na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wydają się być stabilna lub nieznacznie wzrastać. Zarówno gatunki warstwy runa jak też krzewinki (bagnoczerka zwyczajna, borówka bagiczna) występują licznie. Warstwa mchów zdominowana przez torfowce. Poziom wody na przeważającej części transektu znacznie obniżony. Liczne, duże fragmenty siedliska niemal zupełnie pozbawione martwego, „grube-go” drewna. Z uwagi na nieznacznie przekształcone warunki hydrologiczne, perspektywy ochrony wydają się być korzystne.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U1		

				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U1		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110	-	-	-	-	-	FV	Ocena identyczna, pokrywająca się z oceną dla stanowiska.

Wyboru stanowisk na podstawie, których dokonano oceny stanu siedlisk dokonano na podstawie rozeznania rozmieszczenia siedlisk w terenie. Transekty (stanowiska) starano się lokalizować w centralnych częściach płatów, w miarę równomiernie w granicach siedliska.

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia
------	-------------------	------------------	------------

			Istniejące	Potencjalne
1.	91D0 bory i lasy bagienne	1-3	Melioracje odwadniające przylegających do obszaru terenów. (kod J02.01) Długoletnie okresy o obniżonych wartościach opadów. (kod K01.03)	Melioracje odwadniające przylegających do obszaru terenów. . (kod J02.01) Długoletnie okresy o obniżonych wartościach opadów. (kod K01.03)
2.	7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1	Melioracje odwadniające przylegających do obszaru terenów. (kod J02.01) Długoletnie okresy o obniżonych wartościach opadów. (kod K01.03)	Melioracje odwadniające przylegających do obszaru terenów. (kod J02.01) Długoletnie okresy o obniżonych wartościach opadów. (kod K01.03)

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
91D0 bory i lasy bagienne	1-3	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez poprawę warunków wodnych i zahamowanie sukcesji roślinności charakterystycznej dla borów świeżych.	31.12.2022
7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie warunków wodnych.	31.12.2015

Poprawa stanu zachowania borów i brzeziny bagiennych oraz utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska 7110 powinny być nadrzędnym i strategicznym celem działań ochronnych. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez realizację celów operacyjnych sprowadzających się do poprawy warunków wodnych. Miernikiem osiągnięcia zakładanych celów powinna być ocena poszczególnych wskaźników, szczególnie w obrębie parametru specyficzna struktura i funkcje, w obrębie wyróżnionych stanowisk. W przypadku warunków wodnych elementem służącym

ocenie powinny być proponowane do instalacji automatyczne rejestratory poziomu wód gruntowych (2 szt.). Poziom wód na torfowisku powinien utrzymywać się w przedziale – nie więcej niż 5 cm powyżej powierzchni gruntu i nie mniej niż 15 cm poniżej powierzchni gruntu.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
91D0 bory i lasy bagienne	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A1	Budowa zastawek hamujących nadmierny odpływ wód oraz podnoszących poziom wód gruntowych	budowa 20 zastawek drewniano-ziemnych lub innych konstrukcji w zależności od lokalnych warunków terenowych i parametrów przepływu (zastawka powinna składać się z 2 szczelnych ścianek, drewnianych z wypełnieniem ziemnym pomiędzy nimi) na rowach ujmujących wody w północnej części torfowiska. Wysokość piętrzenia 20-50 cm. Optymalne rozmieszczenie i wysokości piętrzeń powinny określić niezbędne do uzyskania pozwolenia wodno-prawnego operaty wodno-	w rozproszeniu na powierzchni całego torfowiska, zgodnie z załączoną mapą	optymalnie poza sezonem lęgowym ptaków do 31.12.2015r.	250,0 (koszty obejmują uzyskanie pozwolenia wodno-prawnego i pozwolenia na budowę)	RDOŚ Olsztyn, PTOP

			prawne.				
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	B1	Ochrona bierna leśnych siedlisk	wyłączyć z użytkowania gospodarczego cały obszar Natura 2000 zajęty przez zbiorowiska leśne	cały obszar	31.12.2013	0,0	Nadleśnictwo Zaporowo, RDLP Olsztyn

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Cel	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy / częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
Poprawa stanu zachowania siedliska 91D0 poprzez poprawę warunków wodnych i zahamowanie sukcesji roślinności charakterystycznej dla borów świeżych.	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowiska 1-3	RDOŚ Olsztyn	7,0 (obejmuje koszt oceny stanu oraz zakup i instalację automatycznego rejestratora poziomu wód)
			ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
	Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
		Gatunki dominujące	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
		Inwazyjne gatunki obce w runie	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
		Uwodnienie	rejestracja ciągła (automatyczny pomiar – diver, 1 szt.)		stanowiska 1-3		
		Wiek drzewostanu	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1-3		
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1					

		Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Naturalne odnowienie drzewostanu	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Występowanie mchów torfowców	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Pionowa struktura roślinności	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Inne zniekształcenia	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
		Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1		
Perspektywy ochrony			ekspercka ocena terenowa		cały obszar		
Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska 7110 poprzez odpowiednie kształtowanie warunków wodnych.	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowiska 1	RDOŚ Olsztyn	4,0 (obejmuje koszt oceny stanu oraz zakup i instalację automatycznego rejestratora poziomu wód)
	Specyficzna struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Gatunki dominujące	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Obce gatunki inwazyjne	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		

		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)	rejestracja ciągła (automatyczny pomiar – diver, 1 szt.)		stanowisko 1		
		Obecność krzewów i drzew	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Stopień uwodnienia	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Pozyskanie torfu	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
		Melioracje odwadniające	ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		
<i>Perspektywy ochrony</i>			ekspercka ocena terenowa		stanowisko 1		

Monitoring stanu ochrony siedlisk powinien być dokonywany w oparciu o stanowiska 1-3 w przypadku siedliska 91D0 oraz stanowisk nr 1 w przypadku siedliska 7110, na podstawie których dokonano m.in. obecnej oceny stanu. Wydaje się, że jest to optymalna (obiektywna i jednocześnie nie wymagająca wysokich nakładów finansowych) metoda monitoringu stanu siedlisk. Monitoring warunków wodnych powinien odbywać się za pośrednictwem automatycznych rejestratorów poziomu wód gruntowych. Instalacja 2 urządzeń w obrębie 2 stanowisk (po jednym na każde z siedlisko w miejscach gdzie wykonano badania stratygraficzne – współrzędne geograficzne – patrz wyżej oraz załączona mapa) będzie wystarczająca dla pełnej oceny warunków hydrologicznych oraz zachodzących zmian. Najważniejszym elementem prowadzonego monitoringu hydrologicznego jest ocena stabilności (amplitudy wahań) poziomu wody oraz wyznaczenie jego średniego poziomu. W obecnych warunkach, automatyczne rejestratory są najtańszym i najprecyzyjniejszym sposobem badania poziomu wód.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Zaporowo na lata 2010-2019.	Wyłączyć z użytkowania gospodarczego siedliska leśne znajdujące się w granicach obszaru.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

nie zachodzą przesłanki uzasadniające sporządzenie planu ochrony

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

nie zachodzą przesłanki uzasadniające zmianę istniejących granic

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	7110 % pokrycia - 5%	7110 % pokrycia – 2%	Inwentaryzacja terenowa potwierdziła znacznie mniejszy areał zajęty przez siedlisko.
2.	7120	brak	Inwentaryzacja terenowa nie potwierdziła występowania siedliska. W przeszłości płaty siedlisk porastających potorfia oraz prawdopodobnie część płatów siedliska 91D0 błędnie zakwalifikowano jako siedlisko 7120.
3.	7140, ocena ogólna C	ocena ogólna D	Siedlisko zajmuje niewielką powierzchnię. Zbiorowisk roślinne występujące w obrębie płatów to fitocenozy kadłubowe wykształcone na świeżo zarastającym zbiorniku wodnym o nieustalonej do końca pozycji fitosocjologicznej. Większa część płatów stanowi stadia pośrednie pomiędzy roślinnością przejściowo-torfowiskową a olsami.
4.	91E0 ocena ogólna C	ocena ogólna D	Siedlisko zajmuje znikomą powierzchnię. Siedlisko występuje w obszarze w postaci kadłubowych zbiorowisk nawiązujących składem gatunkowym do łągów jednak w przeważającej części są to zbiorowiska olsowe lub przejściowo-torfowiskowe zarastające drzewami i krzewami.

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
	nie dotyczy	

11. Zestawienie uwag i wniosków

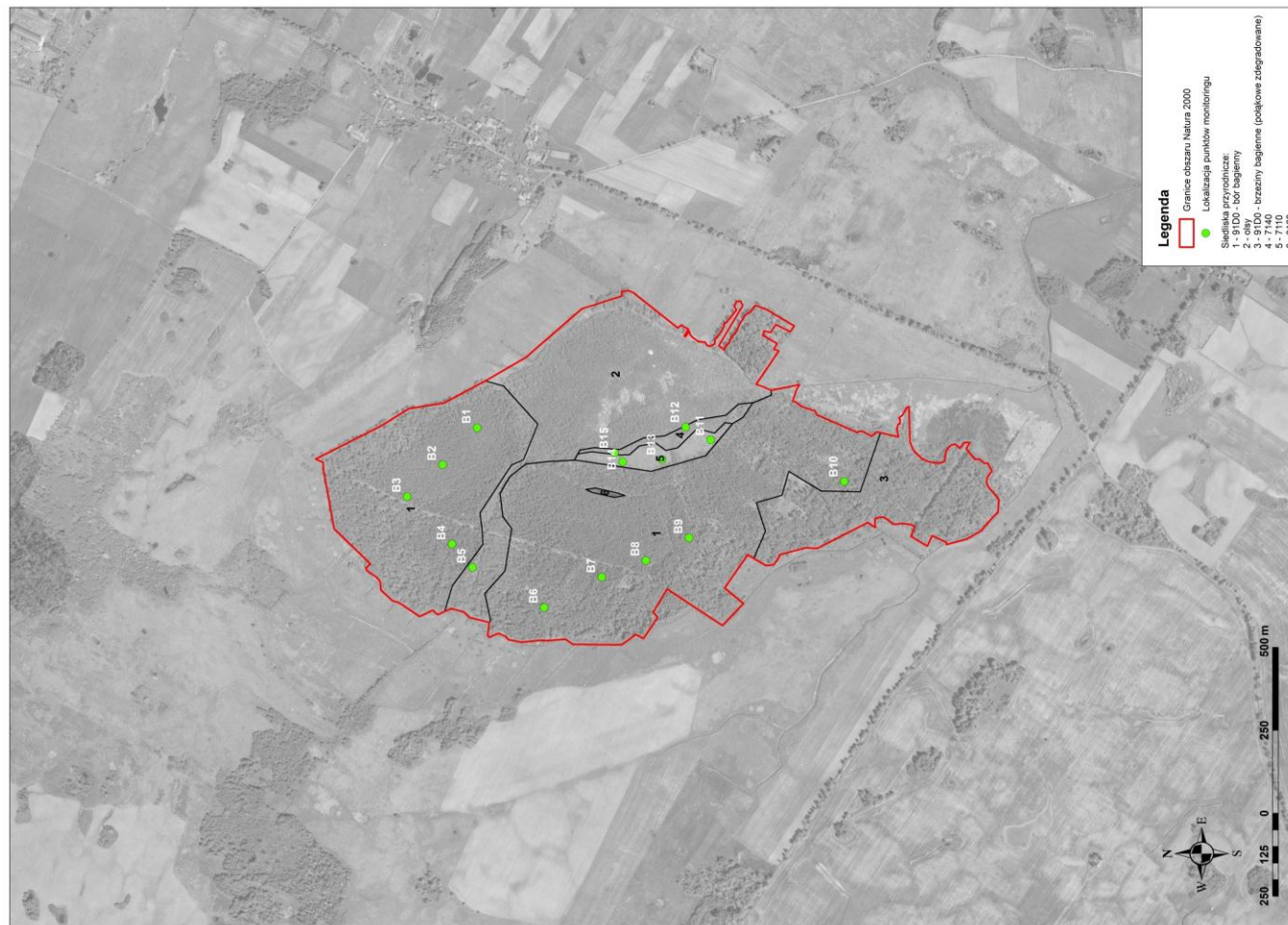
l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

T. Trampler i in. 1990 Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, PWRiL. Warszawa
 Hołodyński Cz., Krupa M. (red.). 2009. Obszary Natura 2000 w woj. warmińsko-mazurskim. Mantis, Olsztyn.
 Chuć E., Bieniek B., Hołdyński Cz., Kaszuba M., Pisarek W., Orzechowski M., Zaprzelski Z. 1999. Studium przyrodnicze torfowiska

„Bieńkowo” gm. Lelkowo woj. warmińsko-mazurskie. (mscr.) Urząd Gminy w Lelkowie.
Pisarek W. 2008. Inwentaryzacja florystyczna i siedliskowa SOOS Natura 2000 Bieńkowo. UWM Olsztyn.

Załączniki graficzne i fotografie:

Ryc. 1. Siedliska natura 2000 (i pozostałe) w obszarze wraz z lokalizacją stanowisk badawczych – transektów w obrębie których dokonano oceny stanu.

Ryc. 2. Proponowane działania ochronne oraz lokalizacja punktów z automatycznymi rejestratorami poziomu wód gruntowych.

Fot. 1. Widok na obszar od strony wschodniej wraz z przylegającymi wilgotnymi łąkami.

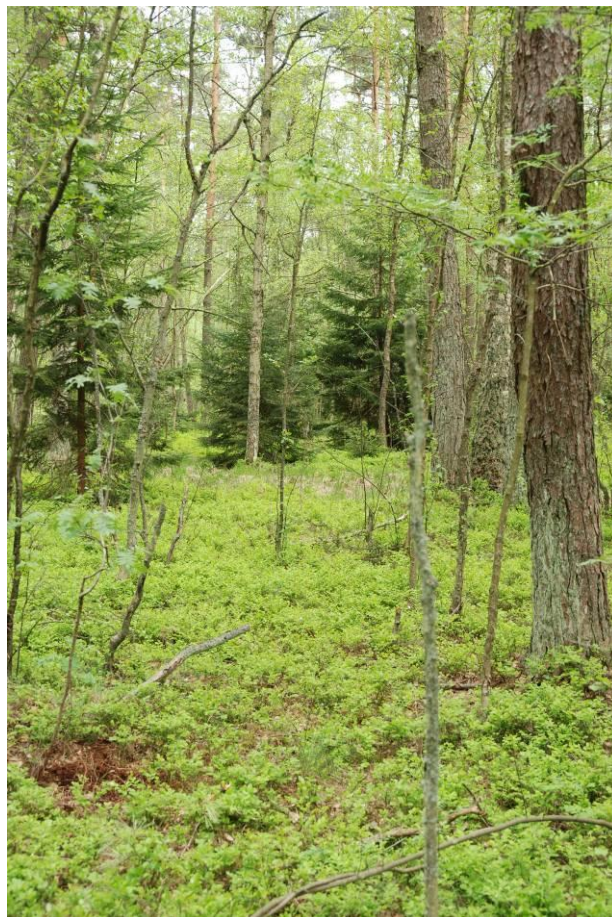
Fot. 2. Olsy porastające wschodnią część obszaru przechodzące w torfowisko przejściowe.

Fot. 3. Jeden z głównych rowów melioracyjnych przechwytyjący napływające wody z wysoczyzn mineralnych położonych na wschód od obszaru.

Fot. 4. Dobrze zachowany bór bagienny w centralnej części obszaru.

Fot. 5. Fragment silnie przesuszonego i zdegradowanego boru bagiennego w zachodniej części obszaru.

Fot. 6. Olsy i brzeziny bagienne (na dalszym planie) w potorfiach zachodniej części obszaru.

Fot. 7,8,9. Otwarta, najlepiej zachowana część centralna obszaru z dobrze zachowanym torfowiskiem wysokim.

Fot. 10. Torfowisko przejściowe przechodzące w zarośla wierzbowe pomiędzy torfowiskiem wysokim a kompleksem olsów i wierzbowisk porastających wschodnią część obszaru.

Dodatkowe fotografie obszaru załączono w wersji elektronicznej.